livslust

nr 1/2020

ges ut av
Gränge-Säfsnäs
församling

STEG FÖR STEG MED CISSIE

sidorna 8–9

Så klarar vi pandemin • Församlingen behöver ditt engagemang • Grangärde kyrka renoveras äntligen

FÖRSTA ORDET

Här kommer tidningen Livslust med information från Gränge-Säfsnäs församling till alla som bor i församlingen. Även ni som inte är medlemmar men som bor här får tidningen. Svenska kyrkan är huvudman för begravningsväsendet och det gör att ni också är med och bekostar kyrkogårdarna och begravningsorganisationen i församlingen. Delar av den här tidningen kommer med andra ord att handla om sådant som angår även er.

I detta nummer av Livslust berättar vi om läget i församlingen. Vi har kämpat hårt med att få ordning på organisationen, styrningen och ledningen av församlingen och dess verksamheter under flera år. Nu är vi i mål och har börjat komma igång med att bygga upp relevant verksamhet. Det är detta som tidningen kommer att ha fokus på.

Peter Risberg, församlingens diakon och verksamhetsledare berättar om det diakonalarbete som vi nu lägger grunden för och som kommer att utvecklas mycket under det kommande året. Vi tänker testa lite djärva och nya idéer, vilket Peter berättar mer om.

Cecilia Lindblad, eller Cissie som vi kallar henne, är diakoniassistent i församlingen. Hon berättar om Livsstegen, en självhjälpsgrupp som hon har startat. Gruppen riktar sig till alla som har fastnat i svåra situationer i livet och som längtar efter att få komma loss och vidare i sin utveckling. Det är ett jättespännande program som har hjälpt många människor att hjälpa sig själva.

Elke Unt och Fia Hedberg, församlingens musiker, berättar om musiken i församlingen, om hur vi ska jobba med att utveckla den i tider som är präglade av pandemin. Vi ger inte upp utan kämpar med att hitta nya former som gör att musiken kan flöda i våra kyrkor trots allt. Läs både deras artikel och kalendariet så får ni en helhetsbild av vinterns musikprogram.

Christel Adolfsson, församlingens komminister, berättar om det spännande arbetet med utveckling av våra gudstjänster. Pandemin gjorde att vi började fira gudstjänster utomhus under våren och sommaren och det krävde nya former, nya gudstjänstordningar som nu kommer att vidareutvecklas.

Till sist ger Roland Persson, församlingens kyrkogårds- och fastighetschef, en bild av läget i renoveringen av Grangärde kyrka. Processen kring renoveringen har pågått i nästan 15 år men nu är det verkligen på gång. Renoveringen kommer att bli en följetong i tidningen där vi kommer att ge er ständiga uppdateringar om hur det går.

Jag önskar er god läsning!

KATARIINA SJÖBLOM
kyrkoherde Gränge-Säfsnäs församling

INNEHÅLL

VAD GÖR DIAKONEN?
Att uppfylla kärleksbudskapet är vad diakoni handlar om. Diakon Peter Risberg berättar om sin vardag och diakoniassistent Cecilia Lindblad om självhjälpsgruppen Livsstegen.
SIDORNA **4–6** och **8–9**

VI BEHÖVER HJÄLPAS ÅT
Slitet med budget och organisation är klart och det är dags att satsa framåt. Nu behöver församlingen medlemmarnas engagemang för att klara uppgiften.
SIDAN **7**

GUDSTJÄNST I DET FRIA
Komminister Christel Adolfsson berättar om hur församlingen arbetar coronasäkert, och var hon själv fann hopp i denna svåra tid.
SIDAN **10–13**

ÄNTLIGEN RUSTAS KYRKAN
Efter 15 års planering blir renoveringen av Grangärde kyrka äntligen av, men trots bidrag räcker inte pengarna till allt. Men det blir bland annat dränering, en mer tillgänglig entré och en snyggare fasad.
SIDORNA **14–15**

MUSIKEN SKA FLÖDA
Musikerna Elke Unt och Fia Hedberg efterlyser fler som vill vara med och spela och sjunga i församlingen – såväl amatörer som proffs.
SIDORNA **18–19**

DÄRFÖR FIRAR VI ADVENT
Nej, advent är inte bara en väntan på julen. Läs om vad det egentligen är vi väntar på.
SIDORNA **20–21**

livslust ges ut av Gränge-Säfsnäs församling, Gamla vägen 38, 770 13 Grangärde • **Telefon** 0240-796 00 • **Ansvarig utgivare** Katariina Sjöblom • **Grafisk form och layout** Inger Lernevall text & form AB • **Tryck** Sib-Tryck Holding AB 2020

BROBYGGARNA

Diakoni är kärleksbudet omsatt i praktisk handling

Kyrkan ska finnas där nöden, nyttan och behoven finns. Att vara ute bland människorna är ett sätt att få en bra uppfattning om läget.

Här berättar församlingens diakon Peter Risberg om sitt svåra och viktiga jobb.

Diakonins teologiska utgångspunkt är att varje kristen och varje församling har fått i uppdrag att omsätta kristen tro i handling genom omsorg om medmänniskan och skapelsen.

Diakonin är ett svar på konkreta nödsituationer, lidande och orättvisa, den är ett uppfyllande av kärleksbudet, och i allt detta ett uttryck för vad kyrkan tror och bekänner: Guds nåd för världens helande.

Diakonin är en grundbeståndsdel i att vara kyrka. Diakoni hör på djupet samman med det som kyrkan firar i sin gudstjänst och förkunnelse.

Det här är det grundläggande för arbetet med diakoni, men hur ska vi arbeta med det diakonala uppdraget just här?

> Målet är att skapa en atmosfär som bygger på kärlek, omsorg och värnande om skapelsen.

I vår församling har vi några ledord som vi följer i vårt diakonala arbete, och dessa ord är att vi ska vara där nöden, nyttan och behoven finns. Hur vet vi då var vi ska vara och vad vi ska göra? Det finns ett sätt och det är att vara ute på plats och bilda sig en egen uppfattning av läget och ta in vad det är jag ser och känner, lyssna in vad som berättas, samla in vad som är fakta och som är ett allmänt tyckande? Sedan blir frågan – hur ska jag tolka den information jag möter?

VÅR BISKOP MIKAEL MOGREN skriver i sitt biskopsbrev om diakoni: ”Diakonen ska vara som en fuktig hundnos som luktar sig till var hjälpen behövs.”

För mig är det en fin beskrivning av vilken känslighet som behövs för att kunna göra en riktig bedömning av situationen. Analys och reflektion, och att fråga sig själv vad jag håller på med är ett bra recept.

VARJE KRISTEN OCH VARJE FÖRSAMLING har till uppgift att i sin livshållning och i sitt bemötande visa kärlek och omsorg om människan och skapelsen. Det handlar om att se och bekräfta hela människan, även hennes andliga behov. Målet är att skapa en atmosfär som bygger på kärlek, omsorg och värnande om skapelsen.

Biskopsbrevet om diakoni talar om att skapa en miljö som signalerar en öppenhet för människors situation och omsorg kombinerad med respekt för vars och ens integritet. Det talas också om att mötet med andra i församlingen aldrig får förminska någons självkänsla utan ska bygga upp och stärka individen genom tro som väcker hopp och tröst.

Vi möts i ögonhöjd i ett jämlikt förhållningssätt. Vi är jämlikar inför Gud, vi hjälper inte andra, vi hjälper varandra. Vi är ”brobyggare” i samhället, vi

Diakon Peter Risberg och diakoniassistent Cecilia Lindblad tar en liten paus. Annars arbetar de med att hjälpa människor där det behövs. Det kan handla om en kasse mat, att tala med den som är i kris eller hjälpa individen att själv ta de kontakter som behövs för att komma ur en svår situation.

kopplar ihop oss med andra aktörer, exempelvis kommunens olika instanser och psykiatrin.

Diakonin använder sig också av sin profetiska röst för att påvisa orättvisor, brott mot mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Vi riktar vår uppmärksamhet mot det som behöver belysas i vårt samhälle eller i världen.

Ett annat perspektiv i ett diakonalt förhållningssätt är en strävan efter vad som på engelska kallas *empowerment*. Det innebär bemyndigande eller egenmakt, att uppmuntra personer eller grupper att använda sin egen kraft för att påverka situationen.

Förbön är ett annat viktigt inslag i vårt arbete. Ur Diakonens bönbok som kommer från Erstasystrarna kan vi läsa: Genom förbönen skapas den nödvändiga växelverkan som måste finnas mellan

»» altaret och vardagen, mellan händernas och själens arbete. I förbönen överlämnar vi oss själva tillsammans med dem vi möter och får på så vis både bära och bli burna.

Vidare skriver författarna: Mer än något annat behöver vi förbönens ande som ger vidd och perspektiv över ett anspråkslöst människoliv. Ur en levande förbön växer ”kärlekens uppfinningsrikedom” och ”fromhetens fantasi” fram, det vill säga en tro på Guds möjligheter i våra liv. Genom att hämta kraft i en regelbunden förbön blir diakonin fruktbärande och ständigt inspirerad av den Heliga Anden – en nödvändighet i uppdraget.

HÄR HAR JAG BERÄTTAT om diakoni ur ett grundläggande perspektiv. Jag har försökt ge en förståelse i grundläggande diakonikunskap.

I nästa nummer av Livslust kommer jag att berätta om hur vi ska bedriva diakoni i vår församling som är stor till ytan. Jag kommer berätta om hur vi ska bedriva verksamhet över hela församlingens område genom att öka rörligheten för det diakonala teamet, hur vi ska vara i Guds tjänst där vi är.

Kom ihåg att vi gör det här tillsammans. Det är hela församlingens ansvar att bära varandra. Du kan bli en del av detta viktiga uppdrag. Det du gör är en viktigt del av helheten. Det handlar om att tjäna varandra. Vi är alla jämlika inför Gud.

PETER RISBERG
diakon och verksamhetsledare

UR VARDAGEN FÖR FÖRSAMLINGENS DIAKON OCH DIAKONIASSISTENT

✔I vår församling är det många människor som behöver stöd. Det finns missbruksproblem, fattigdom, ensamhet och psykisk ohälsa. Boendesituationen för vissa är under all kritik.

Hur skulle du själv uppleva att inte ha någon värme i din bostad? Eller vara utan spis? Leva utan kyl och frys? Eller att inte ha ätit på flera dagar? Inte ha pengar till mediciner, svårt att ta dig till vårdcentralen?

Behoven i vår församling är stora och hos vissa är det sociala skyddsnätet helt borta. Covid-19 gör att vi inte kan besöka våra äldreboenden för en andaktsstund, många sitter ensamma.

Vi gör vad vi kan med de resurser vi har. Ibland hjälper vi till med mat, en kasse med det nödvändigaste. Efterfrågan är stor, men vi prioriterar familjer med barn.

En hjälp kan vara att stötta individer i att ta sig till soc för ett samtal som ofta handlar om ekonomi och att lämna rätt uppgifter. Många vill också få en uppgift i samhället för att inte falla tillbaka i missbruk.

EN ANNAN DIAKONAL UPPGIFT är att göra myndigheter uppmärksamma på hur det ser ut på vissa orter. Ibland är det extra stökigt och bråkigt och då måste vi försöka se till att samhället tar sitt ansvar. Alla ska kunna vara trygga där de bor men verkligheten ser inte alltid ut så. Då är det viktigt att vi finns till hands som samtalspartner, att vara medmänniskor som lyssnar och med ett värdigt och tryggt bemötande.

DET GÅR ÅT MÅNGA LITER KAFFE och bullar på ett år. Vi har fått uppleva många varma och fina möten med utsatta människor som blir sedda och bemötta i ögonhöjd när vi möter varandra som medmänniskor.

Vi arbetar med själavårdande samtal, då någon behöver en medmänniska att prata med. Det kan gälla kriser som sorg, separation, förlust, ångest och oro. Inte minst nu i covid-19-tider är behovet stort, men det är ett mänskligt behov att samtala med någon som lyssnar och inte dömer. Så det behovet finns alltid.

Nu satsar vi framåt – med er hjälp

Efter fyra års hårt arbete med att få ordning på församlingens organisation, styrning och ledning är nu allt på plats. Nu är vi redo för nästa fas i utvecklingen, och vi behöver alla hjälpas åt.

År 2021 är året då vi ska fortsätta bygga vidare på det som startats i år samtidigt som vi måste anta de utmaningar som en försämrad ekonomi för med sig. Under 2021 kommer församlingen att göra ett litet överskott baserat på det förslag som arbetsutskottet lagt. Budgeten innehåller neddragning dels av antalet anställda, dels en plan för avyttring av tre fastigheter – församlingshemmet och bakarstugan i Säfsnäs och kapellet i Saxdalen. Den långsiktiga prognosen visar att församlingen trots det kommer att ha cirka en halv miljon i underskott varje år fyra år framåt.

Vad som händer efter år 2024 är svårt att förutse men sannolikt fortsätter den ekonomiska nedgången. Vi har helt enkelt inget annat val än att dra ner på de fasta kostnaderna och det enda vi kan spara in på är personal och fastigheter.

Församlingen har därför fått göra strikta prioriteringar av vilka verksamheter vi har råd med. De prioriterade verksamhetsområdena är gudstjänst (inklusive dop, vigslar, begravningar och

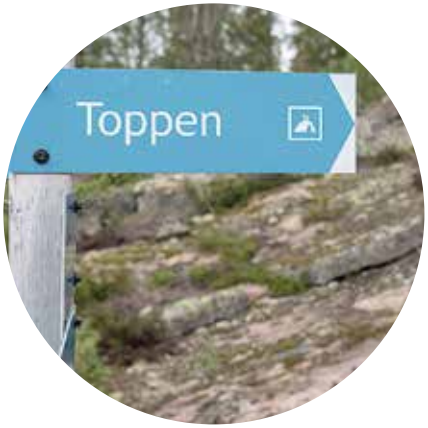

musik), diakoni och barnverksamhet. Allt annat har vi fått prioritera bort.

GUDSTJÄNSTEN ÄR KYRKANS huvuduppgift. Diakoni prioriteras därför att det finns stora diakonala behov i vår församling, i synnerhet i Fredriksberg och västra Grängesberg. Och barnverksamheten prioriteras för att vi har ett ansvar att föra över läran om Jesus och bygdens kyrkliga traditioner till kommande generationer.

Vi kommer att satsa på ett rörligt och mer flexibelt arbetslag som ska finnas på plats där det behövs. Hur det ska gå till rent praktiskt jobbar vi med just nu.

Förutom allt detta kommer nu Grangärde kyrka att renoveras. Det blir dock inte den omfattande och gedigna renovering vi hade hoppats på. Trots att församlingen fått 11 miljoner i bidrag räcker inte våra tillgångar till den del som vi skulle få bekosta själva. Därför gör vi en mindre omfattande renovering. Observera att renoveringen inte är anledningen till det ekonomiska läget. Avskrivningstiden för renoveringen är så lång att den inte påverkar ekonomin så hårt som man skulle kunna tro.

SAMMANFATTNINGSVIS har vi nu ett bra, kunnigt arbetslag med rätt personer på rätt plats. Vi har gjort prioriteringar och avgränsningar som gör att vi satsar församlingens resurser på rätt saker och vi kommer att renovera kyrkan så att den finns kvar för kommande generationer.

Arbetslaget och de förtroendevalda jobbar hårt för att kunna förvalta era medlemsavgifter och ert förtroende på bästa sätt men vi klarar det inte ensamma. Församlingen behöver er, både ert engagemang och er medlemsavgift.

Så vår vädjan till er alla så här i advents- och jultider är: Hjälp oss att hjälpa andra genom att förbli medlemmar. Hjälp oss att förvalta din kyrka och ditt kulturarv genom att förbli medlemmar. Hjälp oss att göra Jesus känd för kommande generationer genom att förbli medlemmar.

Med detta önskar jag er en riktigt god jul och ett gott, välsignat och spännande nytt år.

KATARIINA SJÖBLOM
kyrkoherde

STEG I LIVET
tillsammans med andra

Trivs du inte på jobbet, känner du dig ensam och ledsen, vet du med dig att du dricker för mycket? Vi är många som kämpar med små och stora problem i livet.

Diakoniassistent Cecilia Lindblad berättar här om självhjälpsgruppen ”Livsstegen” som snart kommer att dra igång igen.

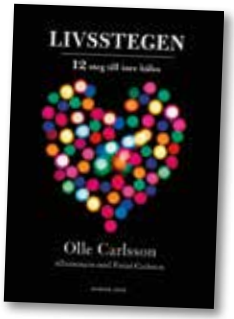

Självhjälpsgruppen arbetar utifrån Olle Carlssons bok Livsstegen – 12 steg till inre hälsa.

För mig började det med att jag gick en utbildning till Livsstegenledare i Katarina församling i Stockholm. Det var en sådan otrolig upplevelse, något jag aldrig tidigare har upplevt. Jag har vuxit i mig själv både som människa och andligt.

Jag bestämde där och då att vi måste starta en en Livsstege i vår församling. Jag ville göra det igen och kände att jag ville ha mer kött på benen än de tre utbildningsdagarna kunde ge. En diakoniassistent från en annan församling som gick utbildningen samtidigt kände likadant, så vi bestämde oss för att starta en ”provgrupp” tillsammans.

Jag berättade för människor i olika sammanhang vad jag hade upplevt och många visade sådant intresse att jag snart hade fått ihop en provgrupp. Den startade i Grängesberg i våras, men fick

SINNESROBÖNEN

Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden.

Cecilia Lindblad blev entusiastisk ledare för Livsstegen efter en kurs i Stockholm förra året.

Skulle Livsstegen kunna vara något för dig? Tveka inte att höra av dig till cicilia.lindblad@svenskakyrkan.se eller 0240-796 06.

sättas på paus på grund av covid-19.

Nu känner jag sådan längtan att få starta en grupp igen att jag trots covid-19 försöker hitta en lösning till en start efter jul.

LIVSSTEGEN ÄR EN SJÄLVHJÄLPSGRUPP för alla oss ”normalstörda” som Olle Carlsson själv säger. Den bygger alltså på hans bok *Livsstegen –12 steg till inre hälsa* med rötter i tidlös andlig visdom och AA:s tolv steg. I Livsstegen är de tolv stegen översatta till att gälla alla människor oavsett livsproblematik.

Livsstegen är ett program som består av ledarledda självhjälpsgrupper. De är till för alla oss som känner att livsproblemen – stora som små – har gjort att vi hamnat fel i tillvaron. Att vi inte trivs på jobbet, har ett destruktivt leverne som är svårt att bryta, dåligt självförtroende eller känner oss maktlösa.

Grupperna består av tio deltagare och två ledare som möts en gång i veckan i tolv veckor, 90 minuter per gång.

En ny grupp startar med ett introduktionssamtal, vi berättar om hur programmet fungerar och ledare och deltagare får veta lite mer om varandra.

I samband med Livsstegen har vi nu under hösten startat sinnesrogudstjänster i samarbete med Ludvika församling, första fredagen i varje månad. Där har vi valt att alternera mellan tre av våra kyrkor – Grängesbergs kyrka, Säfsnäs kyrka och Lillkyrkan. Se kalendariet på sidan 22.

EN SINNESROGUDSTJÄNST är ett möte mellan kyrkan och tolvstegsandligheten. Det är en gudstjänst för alla.

Om du är trött och sliten, har eller har haft missbruks- eller relationsproblem, kanske söker en annan typ av gudstjänst än den traditionella eller helt enkelt bara vill koppla av.

I sinnesrogudstjänsterna ges deltagarna möjlighet att delta i gudstjänsten i form av en sång, att spela, läsa en dikt eller kanske dela med sig av sin livsberättelse.

Det kan vara en mötesplats, befrielse, möjlighet till att skriva en bön eller tända ett ljus för dig själv eller någon annan. Man är varmt välkommen precis som man är oavsett om man vill dela med sig av något eller bara vill sitta i lugn och ro en stund.

Här finns inga krav, ingen stress och inga förväntningar, bara sinnesro som vi gärna delar med oss av till dig.

CECILIA LINDBLAD
diakoniassistent

Komminister Christel Adolfsson håller friluftsgudstjänst med coronaavstånd på Skattlösberg med Fia Hedberg vid pianot. Pandemin har tvingat fram nya sätt att arbeta, och att behöva tänka nytt är inte alltid dåligt.

CORONATIDER

tvingar oss att tänka nytt – och bättre

Coronapandemin slog till med full kraft i våras och ingenting har varit sig likt sedan dess.

Komminister Christel Adolfsson berättar här om hur församlingen har tvingats tänka nytt för att fungera i coronatider. Och hur hon själv hittade hoppet när pandemin började kännas alldeles för trist och utdragen.

Det här året blev ett minst sagt annorlunda år. Coronapandemin tog nog både Svenska kyrkan och samhället i stort sett på sängen. Smittorisken har begränsat våra sociala sammanhang. Själv har jag saknat att träffa människor, både rent privat och i gudstjänstlivet.

NÄR NI FÖRSAMLINGSBOR LÄSER detta har vi nyss firat Allahelgonahelgen. En viktig helg för många människor och kanske ännu viktigare i år. Inget är som det brukar men vi har precis som vanligt kunnat tända ljusen, smycka gravarna och minnas våra nära och kära. Våra kyrkor har varit öppna för ljuständning, vacker sång och musik, stillhet, samtal och bön men vi har inte samlats till den traditionella minnesgudtjänsten. Mer än någonsin har de tända ljusen på våra kyrkogårdar lyst upp i mörkret och förmedlat värme och hopp in i sorgsna hjärtan.

> Den utveckling som vi mer eller mindre har tvingats in i kommer att ge oss nya spännande sätt att vara kyrka på.

Julen står snart för dörren, julen är en stor högtid för alla. I kyrkans gemenskap får vi påminnas om vad det egentligen handlar om, att Gud vill möta oss med sin kärlek och kommer till oss som ett litet barn. Vi kommer att fira många olika gudstjänster där vi får ta del av budskapet i både texter, musik, psalmer och sånger som vi lärt oss att älska. Det är viktigt med våra riter och traditioner. De är som en varm vinterkappa som omsluter oss och ger oss värme och trygghet.

DET SOM ÄNDÅ HAR VARIT POSITIVT med pandemin är att den har möjliggjort en ny utveckling av att vara en kyrka i tiden, där Svenska kyrkan snabbt lyckats hitta nya sätt och ta nya grepp när det gäller våra verksamheter för att människor

ändå ska kunna mötas i gemenskap och dela tro.

I vår egen församling har vi som många andra församlingar utgått från devisen ”vi ställer inte in – vi ställer om” när vi tänkt till kring vilka möjligheter och resurser vi har till förfogande för att anpassa våra verksamheter till den situation som råder och våga fortsätta att vara kyrka.

DET SOM FRAMSTÅR ALLTMER tydligt i och med pandemin, är att vi lever i en tid då det blir så påtagligt att församlingens diakonala och kyrkliga verksamheter verkligen behövs på plats. Vi behöver verkligen varandra! Kyrkan behövs för den som är ensam eller ledsen, för den som behöver praktisk hjälp, för den som söker efter hopp.

Ärkebiskopens bok vill förmedla hopp i en svår tid.

Pandemin har på sätt och vis lett fram till att vi kan och får vara kyrka på så många olika sätt. I dessa tider är det viktigt att både medvetandegöra och synliggöra att kyrkan är betydligt mycket mer och mycket större än våra byggnader.

Christel Adolfsson är komminister i Gränge-Säfsnäs församling.

Under sensommaren när jag kände mig uppgiven och på många sätt otålig, kom jag att hitta en liten, men för mig betydelsefull bok, *Otålig i hoppet* heter den. Det är en liten bok skriven för att ingjuta mod och hopp i alla som funderar över livet utifrån ett filosofiskt, teologiskt och existentiellt perspektiv.

DET ÄR ÄRKEBISKOP ANTJE JACKELÉN som har skrivit den. I boken reflekterar hon över ett flertal teologiska frågor, bland annat över ”Hur är vi kyrka i denna tid?”. Min egen reflektion efter att ha gjort en del nedslag i boken är att det är en allvarlig tid vi lever i. Vi som kyrka måste hålla ut och hålla i och ha tålamod.

Det Jackelén framförallt lyfter fram är att vi som döpta och kristna bär på ett uppdrag, vi som kyrka är kallade till att förmedla hopp.

Boken uppmanar oss att ta tid att stanna upp och reflektera över vad vi vill vara och ska göra som kyrka framöver – över vad som är viktigt på riktigt. Kyrkan består av oss människor och våra relationer och vårt behov av varandra.

I den situation vi står i nu, tror jag att vi behöver möjliggöra mötesplatser för reflektion och samtal. Och detta är något vi behöver göra både i våra egna liv och i församlingens liv. För det kan inte bli precis som det var förut. Tvärtom öppnar detta läge upp möjlighet att reflektera kring: vad ska vi lämna, vad vill vi bevara och vad behöver vi tillföra som är nytt? Jag tror att den utveckling som vi mer eller mindre har tvingats in i kommer att ge oss nya spännande sätt att vara kyrka på.

DET JAG FRAMFÖR ALLT har fastnat för i boken är att ärkebiskopen på ett klart och tydligt sätt klargör vad det innebär att vara kyrka, att kyrkan består av två olika delar. Den grundläggande definitionen för kyrkan är församling, att människor samlas kring evangeliet och sakramenten.

Först i andra hand är vi en kyrklig organisation med förtroendevalda såväl som kyrkligt anställda. Gudstjänsten är enligt kyrkoordningen kyrkolivets cent-

rum. Och som församling har vi alla ett gemensamt ansvar att verka för de goda krafterna och bära evangeliet om Jesus Kristus vidare.

TROTS PANDEMIN HAR VI, i vårt lilla sammanhang i Gränge-Säfsnäs församling, fortsatt att vara kyrka även om mycket har betett sig annorlunda. Vi har fortsatt att samlas för att fira andakter, gudstjänster via sociala medier, Facebook, hemsidor, ute i det fria och inte minst i våra hem.

Vi ställde snabbt om våra kyrkliga gudstjänster till att fira gudstjänster utomhus, så kallade friluftsgudstjänster. Vi arbetade fram enkla gudstjänstagendor lämpliga att använda vid dessa tillfällen Vi har firat fina friluftsgudstjänster på Plätten, Eko-templet, Skattlösberg, Disponentparken. Vi har också haft ett flertal Pigrimsvandringar.

VI HAR VARIT NOGGRANNA med att följa Folkhälsomyndighetens restriktioner vilket har begränsat antalet kyrkobesökare vid framförallt dop, vigslar och begravningar. När coronan härjade som mest valde många att ställa in sina dop och vigslar. Vi har ändå kunnat fira både dop och vigslar på ett coronasäkert sätt där så har önskats och vi kommer att fortsätta med det. Dopet innebär ju en högtid där vi bjuder in till livets första fest och det vill vi i vår församling göra till något minnesvärt och vackert. Det som händer i dopet är stort. När ett barn döps blir barnet en del av något större. Det handlar om så mycket mer än bara ett namn. När dopvattnet träffar den lilla hjässan händer något mäktigt. Barnet blir en del av Guds gemenskap. I den sekunden är det bara barnet och Gud.

> Vi behöver verkligen varandra! Kyrkan behövs för den som är ledsen, för den som behöver praktisk hjälp, för den som söker efter hopp.

EN STOR PRÖVNING I DESSA TIDER har varit begravningar. Det är djupt beklagligt att vi inte kan samlas till begravningar på samma sätt som vanligt. Men, som sagt, vi befinner oss i en speciell situation som kräver att vi anpassar hur vi utför begravningen – för att förhindra smittspridning. Vid tider av sorg är det viktigt att få ta avsked. En begravning är en punkt där man både tar ett avsked samtidigt som det är början på något nytt. Det kan vara värt att fundera på alternativa former för begravning och avskedsceremoni.

Här är några alternativ:

✔ Bjud in gäster till en livesänd eller filmad begravning. Om du ber någon av de närvarande att filma, så kan ni direktsända via sociala medier eller andra digitala tjänster. Eller så kan ni dela filmen i efterhand.

✔ Ha en liten begravning nu och en större sammankomst senare. En enkel begravningsgudstjänst med bara de allra närmaste kan vara mycket fin och meningsfull. Om du som närstående önskar kan du senare bjuda in till en större social sammankomst och minnesstund för den avlidna.

✔ Begravning efter kremering. Det är också möjligt att ha begravningen efter att den avlidna har kremerats. Då genomförs gudstjänsten med urna istället för kista och begravningen kan vänta upp till ett år.

AVSLUTNINGSVIS VILL JAG CITERA vår ärkebiskop Antje Jackelén med följande ord:

”Även i tider av nöd vänder Gud sitt ansikte till oss och är genom sin ande närvarande och verksam i mänskligheten och i hela skapelsen. Därför kan vi fortfarande välja att stå på modets sida – otåliga i hoppet.”

Kyrkan är gemenskap, trygghet och stöd när livet är som bäst men också de dagar när solen går i moln. Vi finns till för dig!

Väl mött!

CHRISTEL ADOLFSSON
komminister

Pengarna räcker inte till allt, men en mindre renovering av Grangärde kyrka ska det i alla fall bli. Bland annat ny dränering och fasaden ska åtgärdas. Entrén ska göras mer tillgänglig och golv och mattor bytas och renoveras.

ÄNTLIGEN ska Grangärde

Efter många års planerande ska Grangärde kyrka äntligen få sin välbehövliga renovering, bland annat ska fuktproblemen åtgärdas.

Renoveringen blir dock mindre omfattande än vad som var tänkt, pengarna räcker inte till allt.

Gränge-Säfsnäs församling har planerat en renovering av Grangärde kyrka i snart 15 år. Under dessa år har olika lösningar diskuterats för hur fuktskadorna i kyrkan ska åtgärdas.

Nu har vi landat i en lösning som vi tror på och församlingen har äntligen beviljats ett bidrag, så kallad kyrklig antikvarisk ersättning (KAE), samt kyrkounderhållsbidrag (KUB) som möjliggör renoveringen. Nu är renoveringen verkligen på gång.

Vi har genomfört ett anbudsförfarande som tyvärr landade i allt för höga kostnader, vilket har lett till att det inte blir den omfattande och gedigna renovering som vi hade hoppats på eftersom vår ekonomi inte tillåter det. Trots att vi har fått KAE och KUB räcker inte församlingens egna tillgångar till den del som vi skulle få bekosta själva. Därför planerar vi för en mindre omfattande renovering som ligger inom ramen för det som församlingen har råd med. Denna renovering omfattar följande:

✔ Tillgänglighetsanpassa entrén i kyrkan
✔ Kyrkorummet:
- Ta bort lack på delar av tegelgolvet
- Renovera befintliga toaletter
- Byta ut befintligt tegelgolv nedanför altaret
- Åtgärda golven i bänkkvarteren
- Byta matta i kyrkan

kyrka renoveras

✔ Fixa fasaden utvändigt
✔ Dränering

Det som återstår innan renoveringen kan komma igång är att församlingen ska komma överens med länsstyrelsen och Dalarnas museum om golvmaterial i bänkkvarteren. När det är klart räknar vi med att renoveringen drar igång efter årsskiftet.

Vi tänker följa renoveringens gång i tidningen så att ni får se hur arbetet fortskrider.

ROLAND PERSSON
kyrkogårds- och fastighetschef

Efter årsskiftet räknar församlingens kyrkogårds- och fastighetschef Roland Persson med att renoveringen av Grangärde kyrka ska komma igång.

Kyrkoval
19 SEP 2021

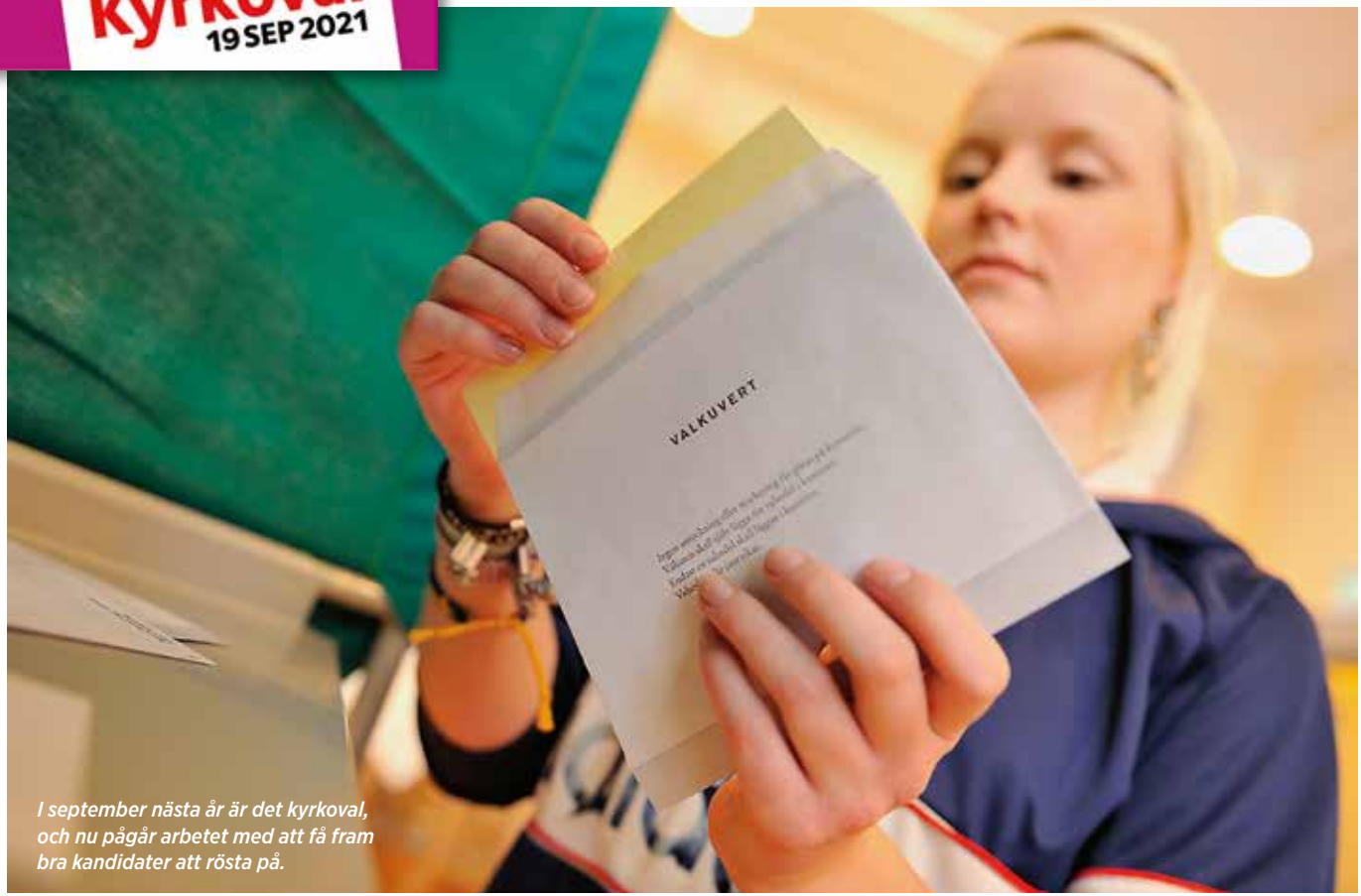

I september nästa år är det kyrkoval, och nu pågår arbetet med att få fram bra kandidater att rösta på.

CHANS att PÅVERKA

Nästa höst är det dags att rösta i kyrkovalet, en viktig demokratisk handling. Redan nu börjar arbetet med att hitta personer som är intresserade av att ställa upp och forma kyrkans framtid. Kanske något för dig?

Söndag den 19 september 2021 är det åter dags för alla medlemmar som är 16 år och äldre att använda sin rösträtt och påverka hur Svenska kyrkan ska styras.

Kyrkovalet är viktigt eftersom Svenska kyrkan är en demokratisk folkkyrka och beroende av människors engagemang. Är man över 18 år, medlem i Svenska kyrkan (döpt) och kyrkobokförd i det område valet gäller kan man

Kerstin Byström, ordförande i kyrkofullmäktige.

ställa upp som kandidat.

Det finns drygt 1 300 församlingar i hela landet. De utgör grunden i Svenska kyrkans organisation. Församlingarna styrs av kyrkofullmäktige, som väljs av de kyrkotillhöriga församlingsborna vart fjärde år. I varje församling väljs sedan ett kyrkoråd som är församlingens styrelse. Kyrkoherden har ansvar för ledning, samordning och tillsyn. Församlingen är samtidigt en del av ett stift, i vårt fall Västerås stift, och naturligtvis en del av Svenska kyrkan centralt. Vid valet väljs även ledamöter till dessa nivåer.

PRECIS SOM ATT RÖSTA TILL RIKSDAG, region och kommun, röstar du i kyrkovalet till de tre beslutande instanserna. Kyrkomötet är det nationella organ som beslutar om kyrkoordningen, kyrkans regler och frågor som berör hela kyrkan, såsom kyrkohandbok och psalmbok. Regionalt fastställer stiftsfullmäktige budget, verksamhetsmål och kyrkoavgift. Det kan handla om kyrkans fastighetsbestånd och hur vårt kulturarv ska förvaltas.

Lokalt är det kyrkofullmäktige som sätter ramarna och driver verksamheten. I församlingen bedrivs dop, konfirmation, giftermål och begravningar. Men även barn- och ungdomsverksamhet, sociala verksamheter för utsatta och flyktingar eller äktenskapsrådgivning.

Anna-Karin Andersson, ordförande i kyrkorådet.

Nu börjar arbetet med att finna dem som med kunskap, intresse och engagemang vill styra vår kyrka ytterligare fyra år in i framtiden.

VID FÖRRA VALET, 2017, ställde nästan 30 000 personer upp som kandidater. 23 000 valdes till minst ett uppdrag.

Det är viktigt att man delar den kristna tron, har en vilja att uträtta någonting genom att aktivt delta i arbetet fram till olika beslut. De viktigaste uppgifterna för lokala kyrkopolitiker är att bestämma om kyrkans pengar och verksamhet. Ekonomin är en av framtidens viktigaste och svåraste frågor. Med tanke på att kyrkans medlemsantal stadigt minskar får kyrkan också mindre pengar att röra sig med.

OM DU BLIR VALD inom Svenska kyrkan är du med och bestämmer vad kyrkan ska göra de kommande fyra åren. Det handlar framför allt om tre olika områden:

- ✔ Vad kyrkan ska göra – den strategiska inriktningen.
- ✔ Vad det får kosta – budgeten och resursfördelning
- ✔ Hur de grundläggande uppgifterna ska bedrivas – att följa upp och utvärdera uppgiften att fira gudstjänst, undervisa i och berätta om kristen tro och att möta och hjälpa utsatta människor.

Om du blir invald gäller det en hel mandatperiod, alltså de fyra åren fram till nästa val. Om du inte blir invald på valdagen kan det hända att du utses till ledamot eller ersättare vid ett senare tillfälle, till exempel för att ersätta någon som flyttat.

Om du tycker att detta verkar utmanande och spännande och något för dig – läs mer i den blå rutan nedan.

ANNA-KARIN ANDERSSON
ordförande i kyrkorådet
KERSTIN BYSTRÖM
ordförande i kyrkofullmäktige

NÅGOT FÖR DIG?

✔ Vid kyrkovalet finns precis som vid det ”vanliga” valet ett antal nomineringsgrupper. På församlingens hemsida finns nuvarande förtroendevalda, en del med kontaktuppgifter. Hör av dig till någon som du har förtroende för. Många kommer att finnas kvar även nästa mandatperiod men det behövs alltid förnyelse och inte minst föryngring! Församlingen kommer också att ordna några informationsmöten under vintern (om restriktionerna tillåter det) för att tala om vad vi gör och vad vi vill göra.

Var inte rädd för att ta kontakt!

Kyrkorna ska fyllas av musik

Gränge-Säfsnäs är en musikalisk församling, intygar de egna musikerna Elke Unt och Fia Hedberg som nu jobbar på att utveckla musiken och att engagera fler i det. Bland annat har de startat musikdagar i alla tre kyrkorna den sista onsdagen i varje månad.

Gränge-Säfsnäs församling har en lång tradition av musikliv. Körerna har sjungit i såväl Grangärde som i Grängesberg och Säfsnäs. Körsången är fortfarande hjärtat i kyrkans musikliv.

I oktober startade vi en ny tradition. Den sista onsdagen i varje månad låter vi alla tre kyrkorna ljuda. Dagen börjar med pianomorgnar med klassisk musik i både Grangärde och Säfsnäs kyrkor, där det finns härligt klingande konsertpianon, och på kvällen spelas de historiska Åkermanorglarna i samma kyrkor.

I Grängesbergs kyrka blir det mer alternativ musik, och vi inbjuder den som vill att delta i improvisation med rytminstrument. Vi kommer framöver försöka erbjuda andra spännande evenemang till musikdagarna.

MUSIK HÖRS I KYRKAN som tacksägelse och bön vid gudstjänster, dop, begravningar och konserter. Musik är en gåva från Gud, genom vilken lokala musiker kan delta i kyrkans liv. Vi välkomnar och uppmuntrar personer med sång- och musikkunskaper att delta i vårt musikarbete, liksom de som någon gång har lärt sig spela ett instrument och vill friska upp sina färdigheter lite. Kyrkan spelar musik för alla – från nyfödd till gammal.

ORGLARNA I FÖRSAMLINGEN spelas av Elke Unt från Estland, som är organist och körledare i församlingen. Elke har studerat kyrkomusik vid Sibeliusakademin i Helsingfors och arbetat som kyrkomusiker i 20 år, främst i Estland men också i Finland. Hon ger solokonserter och har också samarbetat med många kammarmusiker. Elke har också erfarenhet av att organisera musikfestivaler. Hon bor i prästgården i Grangärde och upptäcker gradvis den musikaliska talangen i vår församling. Hon är särskilt nöjd med körerna i Säfsnäs och Grangärde.

FIA HEDBERG, VÅR MUSIKPEDAGOG, är uppvuxen i Grangärde och ett känt ansikte på byn. Efter gymnasiet, där hon läste på estetiska programmet med inriktning musik, flyttade hon till Motala och läste till musikpedagog vid Motala musikpedagoglinje. Hon har efter det jobbat i kyrkans värld i nio år, i både vår församling och i Ludvika församling, mest med inriktning barn och ungdom. Piano och sång är huvudinstrumenten och musiken är en stor del i hennes liv. Hon har bland annat sjungit i rockband och sjunger dagarna i ända med sina två barn som fyllde ett respektive tre år i november. Fia har nyligen börjat jobba deltid igen efter ett år av föräldraledighet och ser fram emot nya musikaliska utmaningar.

GUD HAR SKAPAT VÄRLDEN till att snurra i rytm och få den att ringa vackert i fågelns sång, skogsbruset, vindens buller, vågorna. Gud har också gett människor glädje och tröst i form av musik som följer dem genom livet – från födelse till död. Musik är viktigt i kyrkans liv. Det är en flera hundra år gammal tradition som håller oss i bön med våra förfäder. Varje generation och era skapar också sitt eget musikalspråk i denna klingande rikedom och ger oss en underbar möjlighet att kommunicera med både Gud och varandra.

ELKE UNT
organist
FIA HEDBERG
musikpedagog

VI VÄNTAR PÅ DIG

Vi vill ha kontakt med dig – amatör som proffs – som vill bidra med att till exempel sjunga eller spela något i en gudstjänst.

Elke Unt, organist
0240-796 09, 070-234 45 20, elke.unt@svenskakyrkan.se

Fia Hedberg, musikpedagog
0240-796 07, 076-695 59 66, fia.hedberg@svenskakyrkan.se

VAD PRÄSTEN LÄSER PÅ FÖRSTA ADVENT

✔ När de närmade sig Jerusalem och kom till Betfage vid Olivberget skickade Jesus i väg två lärjungar och sade till dem: »Gå bort till byn där framme, så hittar ni genast ett åsnesto som står bundet med ett föl bredvid sig. Ta dem och led hit dem. Om någon säger något skall ni svara: Herren behöver dem, men han skall strax skicka tillbaka dem. Detta hände för att det som sagts genom profeten skulle uppfyllas: Säg till dotter Sion: Se, din konung kommer till dig, ödmjuk och ridande på en åsna och på ett föl, ett lastdjurs föl. Lärjungarna gick bort och gjorde så som Jesus hade sagt åt dem. De hämtade åsnan och fölet och lade sina mantlar på dem, och han satt upp. Många i folkmassan bredde ut sina mantlar på vägen, andra skar kvistar från träden och strödde dem på vägen. Och folket, både de som gick före och de som följde efter, ropade: ”Hosianna Davids son! Välsignad är han som kommer i Herrens namn.

Hosianna i höjden!”

MATTEUSEVANGELIET KAP. 21, VERSERNA 1–9

ADVENT – något

Det här numret av Livslust kommer ut i brevlådorna lagom till första advent, en viktig högtid både i våra hem och i kyrkan.

Men vet du varför vi firar advent, eller tror du också att det bara är en väntan på julen?

Jag vill säga några ord om advent och jul. Dels för att sätta igång vårt adventsfirande, dels för att påminna oss om att allt vi gör och arbetar med i församlingen har sitt centrum i evangeliet om Jesus Kristus. Utan Jesus skulle Gränge-Säfsnäs församling vara som vilken organisation som helst som bedriver verksamheter och förvaltar fastigheter.

LÅT OSS BÖRJA MED att läsa evangelietexten som läses i alla kyrkor i vårt land på första advent. Texten (se den blå rutan här bredvid) är hämtat ur Matteusevangeliet kap. 21, verserna 1–9.

Vårt adventfirande blir ofta som en nedräkning till julafton. Men borde vi inte då läsa bibeltexter om hur Josef och Maria gav sig iväg mot Betlehem där Jesus ska födas? Jo, kanske det, men vi börjar i stället i slutet av storyn då den vuxne Jesus bara har en vecka kvar att leva. Varför börja där? Borde vi inte börja från början? Det är ju julen vi är på väg mot här närmast, inte påsken.

Den enkla förklaringen är att ordet ”advent” inte betyder ”vänta på julafton”.

Vi börjar i slutet av storyn då den vuxne Jesus bara har en vecka kvar att leva. Varför börja där?

Det är inte väntan på julen som advent handlar om, ordet advent kommer från latinets adventus och betyder ankomst.

Under romartiden (som hade latin som huvudspråk) var adventus något oerhört stort. Romarriket var ett gigantiskt rike som sträckte sig ända från gränsen mellan Skottland och England och ner till Egypten. När det var som störst omfattade det alla länder runt Medelhavet som romarna kallade för ”Mare nostrum” – vårt hav.

Den som styrde detta gigantiska rike, kejsaren, hade en storhet som är svårt att föreställa sig i dag. Han var mycket, mycket större än till exempel presidenten i USA (I skrivande stund vet vi inte vem som vinner valet. Jag hoppas vi kan skriva in Joe Biden där jag skrivit presidenten).

helt annat än vad du tror

Kejsaren dyrkades som en gud. När han kom på besök någonstans i sitt väldiga rike var det en enormt stor ära för just den staden. Hans ankomst – hans adventus – var som om gud själv kom på besök.

Eftersom romarriket var så gigantiskt var det få städer som kunde förvänta sig kejsarens ankomst. Därför ställde man upp statyer på kejsaren i alla städer och folk tillbad statyerna som hade samma gudomliga status som kejsaren själv.

Jesus rider in i Jerusalem på en åsna. Hans ankomst – adventus – är det vi väntar på.

NÄR VI I DEN KRISTNA KYRKAN firar adventus är det inte en världslig kejsares adventus vi firar. Vi firar Jesu Kristi adventus. Och som vi läste om i texten kom han som en mycket enkel man ridande på en åsna. Hans ankomst var hur anspråkslös som helst men ändå hur stor som helst. Ja, det var faktiskt Gud som kom på besök.

Det är det vi firar första advent, Jesu ankomst, en kungs ankomst. Men han har inga som helst likheter med vare sig den romerska kejsaren eller nutidens värdsliga ledare. Han sade själv att han kom med ett glädjebud till de fattiga, befrielse för de fångna, syn för de blinda, frihet åt de förtryckta och med ett nådens år.

Varför är hans ankomst så stor och viktig? Varför kom Jesus, varför föddes han över huvud taget, och varför lät han sig dödas? För att visa oss hur vi människor är och beter oss mot varandra. När han låter sig dömas och torteras på korset visar han oss vad vi människor sorgligt nog är kapabla till, att vi kan göra varandra illa och gå helt vilse i livet och bete oss på sätt som skadar andra och oss själva. Men genom att uppstå från de döda säger han oss att det inte är kört för det. Även om det absolut värsta händer, att en människa dödas, går det att bryta den onda cirkeln och börja om. Det går att göra något åt våra liv och allt lidande i världen. Det är det här som skiljer honom från alla andra kungar. Han befriar oss från misströstan och hopplöshet och ger oss hopp och tro. Och det är genom att hoppas och tro, genom att hålla blicken riktad mot Jesus, som vi får hjälp att leva ett liv som inte är förutsägbart.

FÖRSTA ADVENT HANDLAR alltså trots allt om det vi firar på julafton, att denna människa föds, även fast texten som inledde denna betraktelse handlade om hur han trettiotre år senare kommer ridande på en åsna för att offra sig för vår skull. Vi börjar i slutet för att förstå vem det lilla barnet är och varför han kommer till jorden. Nu har vi fyra söndagar på oss att mentalt förbereda oss för hans födelse, hans adventus. Amen.

KATARIINA SJÖBLOM

PÅ GÅNG

I GRÄNGE-SÄFSNÄS FÖRSAMLING

GRANGÄRDE KAPELL

Söndag 10 januari 2021 kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 17 januari 2021 kl 11. **GUDSTJÄNST/MÄSSA**.

Söndag 24 januari 2021 kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 31 januari kl 11. **GUDSTJÄNST/MÄSSA**.

Söndag 7 februari kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 14 februari kl 11. **GUDSTJÄNST/MÄSSA**.

Söndag 21 februari kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 28 februari kl 11. **GUDSTJÄNST/MÄSSA**.

GRANGÄRDE KYRKA

Söndag 29 november kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 6 december kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 13 december kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Söndag 20 december kl 11. **GUDSTJÄNST**.

Julafton 24 december kl 11–13. **ÖPPET HUS**.

Julafton 24 december kl 23. **MIDNATTSMÄSSA**.

GRÄNGESBERGS KYRKA

Julafton 24 december kl 11. **JULKRUBBA**.

Fredag 8 januari kl 19. **SINNESROGUDSTJÄNST**.

LEKOMBERG

Annandag jul 26 december kl 15. **FRILUFTSGUDSTJÄNST**. Sammanlyst till Ludvika.

LILLKYRKAN I LUDVIKA

Fredag 4 december kl 19. **SINNESROGUDSTJÄNST**.

Fredag 1 januari 2021 kl 18. **GUDSTJÄNST**. Sammanlyst till Lillkyrkan Ludvika.

Söndag 3 januari kl 18. **GUDSTJÄNST MED NATTVARD**.

LUDVIKA ULRIKA KYRKA

Söndag 27 december kl 11. **GUDSTJÄNST MED NATTVARD**. Sammanlyst till Ludvika Ulrika kyrka.

Söndag 3 januari 2021 kl 11. **GUDSTJÄNST MED NATTVARD**. Sammanlyst till Ludvika Ulrika kyrka.

Onsdag 6 januari kl 15. **MUSIKGUDSTJÄNST**. Sammanlyst till Ludvika Ulrika kyrka.

SÄFSNÄS KYRKA

Söndag 29 november kl 16. **GUDSTJÄNST**.

Juldagen 25 december kl 07. **JULOTTA**.

Fredag 5 februari kl 19. **SINNESROGUDSTJÄNST**.

Alla aktiviteter i kalendariet kan komma att ändras beroende på hur pandemin utvecklas.
Vissa gudstjänster kommer att firas i kyrkorna med begränsat antal till max 50 besökande medan andra kommer att sändas digitalt via Facebook.
Läs på församlingens hemsida eller annons i tidningen Väsman Runt för att hitta uppdaterad information.

Är du inte redan medlem i Svenska kyrkan är du varmt välkommen att bli det.
Det är lätt ordnat, fyll i talongen och skicka till: Gränge-Säfsnäs församling, Gamla vägen 38, 770 13 Grangärde.

Ja, jag vill bli medlem i Svenska kyrkan.

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Personnummer: _____

KONTAKT

Gränge-Säfsnäs församling

Besöks- och postadress: Gamla vägen 38, 770 13 Grangärde

Telefon: 0240-796 00
Församlingsexpeditionen har telefontid måndag–fredag kl 10–12.

Adventstider ...

... stundar nu och mörkret är kompakt utanför fönstret. Vi tänder ljus både hemma och i kyrkan och kurar i väntan på julen.

Men har du koll på vad advent innebär? Slå upp sidorna 20–21 så får du veta vad ordet adventus betyder och vad det egentligen är vi väntar på.

Alla ni som bor i Gränge-Säfsnäs församling önskas nu en fin advent, en god jul och ett riktigt gott nytt år.

Vi hörs igen nästa år, då återkommer vi i vår egen tidning Livslust och berättar mer om församlingens alla satsningar framåt – om planerna på att röra oss mer ute bland människorna, om hur renoveringen av Grangärde kyrka framskrider och om hur vi hittar nya – och kanske bättre – arbetsformer i en svår tid.

Svenska kyrkan
GRÄNGE-SÄFSNÄS FÖRSAMLING